การประชุมวิชาการเครือข่ายวิศวกรรมเครื่องกลแห่งประเทศไทยครั้งที่ 17 15-17 ตุลาคม 2546 จังหวัดปราจีนบุรี

การจำลองแบบการถ่ายโอนความร้อนแบบคอนจูเกตของชิปเดี่ยวในระบบวงจรที่หนาแน่น Simulation of Conjugate Heat Transfer of a Single Electronic Chip in a Compact PCB System

กนกรัตน์ ไชยสุทธิ์ และ เด่นพงษ์ สุดภักดี

ี่ ภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น 40002 โทรศัพท์ +66-43-244296, โทรสาร +66-43-245878, E-mail : <u>chechaz@hotmail.com</u>, <u>denpong@kku.ac.th</u>

Kanokrat Chaiyasut and Denpong Soodphakdee

Department of Mechanical Engineering, Faculty of Engineering, Khon Kaen University, Khon Kaen, 40002, Thailand.,Tel. +66-43-244296, Fax: +66-43-245878, E-mail : <u>chechaz@hotmail.com</u>, <u>denpong@kku.ac.th</u>

บทคัดย่อ

ระบบระบายความร้อนมีบทบาทสำคัญต่อประสิทธิภาพในการ ทำงานและอายุการใช้งานของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ จากที่อุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มฟังก์ชันการทำงานและขนาดที่ เล็กกะทัดรัดทำให้ประเด็นทางความร้อนได้รับการสนใจมากขึ้น การ ระบายความร้อนด้วยอากาศเป็นวิธีที่ใช้อย่างแพร่หลายเนื่องจากทำได้ ้ง่าย งานวิจัยนี้ทำการศึกษาการถ่ายโอนความร้อนแบบคอนจูเกตใน ระบบวงจรที่มีความหนาแน่นเช่นระบบวงจรในคอมพิวเตอร์กระเป๋าหิ้ว เนื่องจากวงจรมีความหนาแน่นมากเป็นผลให้พฤติกรรมการถ่ายโอน ความร้อนมีความซับซ้อน เพราะฉะนั้นการถ่ายโอนการความร้อนและ การใหลจึงมีความแตกต่างจากคอมพิวเตอร์ส่วนบุคคลแบบตั้งโต๊ะ ระเบียบวิธีทางพลศาสตร์ของไหลเชิงคำนวณถูกนำมาใช้ในการจำลอง แบบการถ่ายโอนความร้อนแบบคอนจูเกต โดยจำลองแบบหน่วย ประมวลผลของคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กติดตั้งในช่องที่มีความสูง 1 เซนติเมตร แบบ 2 มิติ ทำการวิเคราะห์การพาความร้อนแบบผสมและ การพาความร้อนแบบบังคับ ในช่วงการไหลแบบราบเรียบ ผล การศึกษาจะนำเสนอในรูปของสหสัมพันธ์ของการถ่ายโอนความร้อน และการใหลและการจำลองแบบพฤติกรรมของการถ่ายโอนความร้อน แบบคอนจูเกตในรูปแบบกราฟิก

Abstract

Cooling system has an influence on performance, reliability and life-time of electronic equipment. Thermal issue of high functional and compactness trends of the devices is more concerned in nowadays. Air cooling has been widely used since its ease. This study investigates conjugate heat transfer in compact PCB system i.e. portable equipments. The compact packaging of high heat flux equipment of portable computer results complex heat transfer behavior and hence heat transfer and flow phenomenon are different from those of desktop PCs. Conjugate heat transfer simulation was investigated numerically using CFD code. A single chip of notebook CPU mounted in 1cm-height space was chosen to conduct 2D, laminar mixed and forced convection simulations. The heat transfer and flow correlations are presented as well as graphical representation of conjugate heat transfer phenomena

1. บทน้ำ

พัฒนาการอย่างก้าวกระโดดของเทคโนโลยีสารกึ่งตัวนำส่งผลให้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์มีฟังก์ชันการทำงานมากขึ้นโดยที่ขนาดเล็กลง แต่ปัญหาทางความร้อนก็มีความรุนแรงมากขึ้นเป็นเงาตามตัวเนื่องจาก ความร้อนมีผลต่ออายุการใช้งานและประสิทธิภาพในการทำงาน ปัญหา การถ่ายเทความร้อนแบบคอนจูเกตเป็นปัญหาการพาความร้อนจาก พื้นผิวของแข็งสู่ของไหลโดยพิจารณาทั้งการนำความร้อนในของแข็ง และการพาความร้อนสู่ของไหลที่เกิดขึ้นพร้อมกัน ในทางปฏิบัติการ ถ่ายโอนความร้อนล้วนแต่เป็นปัญหาการถ่ายเทความร้อนแบบคอนจู เกตโดยธรรมชาติ ซึ่งในบางปัญหาอาจไม่คิดผลของการคอนจูเกต เพื่อให้ปัญหาง่ายขึ้น ปัญหาการถ่ายเทความร้อนแบบคอนจูเกตพบมาก ในงานระบายความร้อนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ด้วยอากาศ ในบอร์ดหรือ แผ่นพิมพ์วงจรมีชิปและชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งเป็นแหล่งความร้อน ติดตั้งกระจายอยู่ ความร้อนสามารถถ่ายโอนออกไปทั้งโดยการพา ความร้อนสู่อากาศและการนำความร้อนไปตามบอร์ด การวิเคราะห์ทาง ความร้อนของอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โดยคำนึงผลของการคอนจูเกตซึ่ง ใกล้เคียงกับงานจริงจะช่วยให้การออกแบบระบบระบายความร้อน การ จัดวางและการบรรจุมีความเหมาะสมขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับระบบ

้วงจรที่มีความหนาแน่นเช่นอุปกรณ์จำพวกคอมพิวเตอร์กระเป๋าหิ้วซึ่งมี ขนาดพื้นที่ที่จำกัด

แบบจำลองปัญหาแหล่งความร้อนอยู่ในช่องขนาน ได้ถูกนำมาใช้ ในการวิเคราะห์ปัญหาการถ่ายเทความร้อนแบบคอนจูเกตในงานการ ระบายความร้อนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ด้วยอากาศเป็นจำนวนมาก การ วิเคราะห์ปัญหาการถ่ายโอนความร้อนแบบคอนจูเกตทำได้ด้วยการ ทดลอง การใช้ระเบียบวิธีเชิงวิเคราะห์ และการใช้ระเบียบวิธีเชิงตัวเลข ด้วยความชับ ซ้อนของสมการประกอบกับประสิทธิภาพของ คอมพิวเตอร์สูงขึ้นทำให้ระเบียบวิธีเชิงตัวเลขได้รับความนิยมและมีการ พัฒนาเทคนิคการแก้ปัญหามาอย่างต่อเนื่อง การค้นพบและพัฒนา ระเบียบวิธีพลศาสตร์ของไหลเชิงคำนวณ (Computational Fluid Dynamic, CFD) ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาทำให้การวิเคราะห์ออกแบบ ระบบทางความร้อนทำได้สะดวกและประหยัดเวลามากขึ้น ซึ่งมีการ พัฒนาโปรแกนรเพื่อวิเคราะห์ระเบียบวิธีทางพลศาสตร์การไหลเป็น จำนวนมากและได้รับการยอมรับกันทั่วไป

จากการสำรวจงานวิจัยในอดีตพบว่าแบบจำลองของแต่ละงานวิจัย มีความแตกต่างกันตามลักษณะรูปทรง การกำหนดเงื่อนไขขอบเขต และรูปแบบของการไหล โดยมีความพยายามให้ใกล้เคียงกับปัญหาจริง ขึ้นเรื่อยๆ เริ่มจากปัญหาแหล่งความร้อนแบบแผ่นบางฝังอยู่ในช่อง ขนาน Sugavanam *et al.* [1] ศึกษาแหล่งความร้อนเป็นแผ่นบาง 1 อัน ้ฝังอยู่บนบอร์ดศึกษาผลของการเปลี่ยนแปลงค่าสัมประสิทธิ์การน<u>ำ</u> ความร้อนของบอร์ดและเรย์โนลด์นัมเบอร์ต่อการถ่ายโอนความร้อน แบบคอนจูเกตใน 2 มิติ ใน 3 มิติศึกษาโดย Gorski *et al.* [2] ซึ่งพบว่า ้ในกรณีที่บอร์ดมีค่าสัมประสิทธิ์การนำความร้อนต่ำผลการวิเคราะห์ใน 2 มิติและ 3 มิติมีค่าใกล้เคียงกัน แต่จะเห็นความแตกต่างมากขึ้นเมื่อ บอร์ดมีค่าการสัมประสิทธิ์การนำความร้อนเพิ่มขึ้น ซึ่งความแตกต่างนี้ ้จะลดลงเมื่อความเร็วอากาศมีค่ามากขึ้น ต่อมาเพื่อให้การไหลมีความ ซับซ้อนเหมือนจริงขึ้นมีงานวิจัยจำนวนมากทำการศึกษาปัญหาแหล่ง ความร้อนมีลักษณะเป็นกล่องสี่เหลี่ยมหลายอันวางในช่องการไหลทั้งใน 2 มิติ [3] และ 3 มิติ [4] ซึ่งงานวิจัยที่กล่าวมานี้ส่วนใหญ่ให้เงื่อนไข ความร้อนป้อนเข้าเป็นค่าความร้อนต่อหน่วยพื้นที่ซึ่งให้ผลแตกต่างกับ กรณีแหล่งความร้อนที่เป็นความร้อนต่อหน่วยปริมาตรซึ่งมีการศึกษา ผลของชนิดของแหล่งความร้อนโดย Nigen, J. *et al.* [5] ซึ่งโดเมนของ แหล่งความร้อนประกอบด้วยวัสดุหลายชนิด Park *et al.* [6] ได้ทำการ ทดลองเพื่อศึกษาผลของความสูงของช่องขนานที่มีผลต่อการถ่ายโอน ความร้อนแบบคอนจูเกตโดยที่แหล่งความร้อนมีรายละเอียดมากขึ้น และกล่าวถึงแนวโน้มที่ระบบวงจรต่างๆจะรวมอยู่ในชิปเดียวมากขึ้น หรือที่เรียกว่า System on Chip (SoC) ซึ่งในอนาคตระบบวงจรอาจมี แค่หน่วยความจำกับหน่วยประมวลผล 1 อันที่ถือเป็นแหล่งความร้อน ขนาดใหญ่ของระบบก็ว่าได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับระบบวงจรที่มีความ หนาแน่นเช่นอุปกรณ์จำพวกคอมพิวเตอร์กระเป๋าหิ้วที่มีขนาดพื้นที่ที่ ้จำกัดซึ่งพฤติกรรมการถ่ายโอนการความร้อนและการไหลมีความ แตกต่างจากการไหลในบริเวณขนาดใหญ่กว่า จุดมุ่งหมายในการศึกษา ้ครั้งนี้คือเพื่อศึกษาการถ่ายโอนความร้อนแบบคอนจูเกตในช่วงการพา แบบบังคับและการพาแบบผสมโดยจำลองแบบจากหน่วยประมวลผล ของคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊กติดตั้งในช่องสี่เหลี่ยม

2. ลักษณะของปัญหา

โดเมนของปัญหาดังรูปที่ 1 เป็นการแสดงปัญหาใน 2 มิติ ของช่อง ขนานความสูง H และความยาว I โดยแผ่นขนานด้านล่างเป็นบอร์ดที่ นำความร้อนได้ซึ่งมีความหนา t ซึ่งผนังด้านนอกของบอร์ดมีการหุ้ม ฉนวน และไม่คิดการถ่ายโอนความร้อนของแผ่นขนานด้านบน แหล่ง ความร้อนมีความสูง h และความยาว L วางอยู่บนบอร์ด ในการศึกษานี้ พิจารณาการไหลแบบราบเรียบภายในช่องขนานโดยทางเร็วที่ทางเข้า เป็นการไหลแบบสม่ำเสมอ

ตารางที่ 1 สมบัติของวัสด

ชื่อ	วัสดุ	ρ (kg/m^3)	k (W / m.K)	C_p (j/kg.K)	q''' (W/m^3)
ชิป	ซิลิกอน	2,330	153	712	302,313
บอร์ด	FR4	1,920	1,300	0.25,0.89	-

3. สมการควบคุมและกระบวนวิธีเชิงตัวเลข

โดเมนปัญหาประกอบด้วยส่วนที่เป็นของไหลและของแข็ง สมการ ควบคุมของปัญหามีดังต่อไปนี้ สมการที่(1) – (4) เป็นสมการอนุรักษ์ มวล โมเมนตัม และพลังงานของของไหล สมการที่ (5) เป็นสมการ อนุรักษ์พลังงานของของแข็ง

$$\frac{\partial u}{\partial x} + \frac{\partial u}{\partial y} = 0 \tag{1}$$

$$\rho(u\frac{\partial u}{\partial x} + v\frac{\partial u}{\partial y}) = -\frac{\partial p}{\partial x} + \mu(\frac{\partial^2 u}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 u}{\partial y^2})$$
(2)

$$\rho(u\frac{\partial v}{\partial x} + v\frac{\partial v}{\partial y}) = -\frac{\partial p}{\partial y} + \mu(\frac{\partial^2 v}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 v}{\partial y^2})$$
(3)

$$\rho c_p \left(u \frac{\partial T}{\partial x} + v \frac{\partial T}{\partial y} \right) = k \left(\frac{\partial^2 T}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 T}{\partial y^2} \right)$$
(4)

$$0 = k\left(\frac{\partial^2 T}{\partial x^2} + \frac{\partial^2 T}{\partial y^2}\right) + q'''$$
(5)

โดยมีสมมติฐานคือพิจารณาที่สภาวะการไหลคงตัวในช่วงการไหล แบบราบเรียบใน 2 มิติ อากาศเป็นของไหลไม่อัดตัว สมบัติของอากาศ คงที่และไม่ขึ้นกับทิศทาง ในช่วงการพาแบบผสมคิดผลของแรงลอยตัว โดยใช้วิธีประมาณค่าความหนาแน่นของ Bousinesq และไม่คิดผลของ การแผ่รังสี ในการคำนวณใช้ระเบียบวิธีไฟไนด์คอนโทรลวอลลุ่ม (Finite Control Volume) ในการเปลี่ยนรูปสมการอนุพันธ์เป็นระบบ สมการพืชคณิต ใช้วิธี SIMPLEC สำหรับหาความสัมพันธ์ระหว่างความ ดันและความเร็ว โดยใช้โปรแกรม FLUENT 6 ในการวิเคราะห์ ซึ่งได้ ทำการทดสอบความถูกต้องของโปรแกรมโดยใช้กรณีศึกษาจากงาน ของ Chiu et al. [7] ซึ่งทำการศึกษาโดยทำการทดลองและการวิเคราะห์ โดยระเบียบวิธีเชิงตัวเลข มาเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากการคำนวณ กรณีศึกษานี้โดยโปรแกรม รูปที่ 2 เป็นผลการเปรียบเทียบแสดงให้เห็น ถึงความสอดคล้องกันในระดับที่น่าพอใจจึงสามารถนำโปรแกรม ดังกล่าวมาใช้งานได้

ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความมั่นใจในการใช้ระเบียบวิธีพลศาสตร์ของไหล ได้ศึกษาความเป็นอิสระของกริด (Grid independent study) เพื่อเลือก ขนาดกริดที่มีความเหมาะสมต่อปัญหาทั้งในด้านความถูกต้องของผล เฉลย เวลาและทรัพยากรที่ใช้ในการคำนวณ โดยการเพิ่มจำนวนเซลล์ ขึ้นเรื่อย ๆจนค่าสัมประสิทธิ์การพาความร้อนเฉลี่ยบนพื้น ผิวของชิปมี ค่าแตกต่างกันไม่เกิน 2% ในการศึกษานี้เลือกใช้กริดชนิดสี่เหลี่ยม สม่ำเสมออัตราส่วนความยาวต่อความกว้างของเซลล์ 4:1 ตลอดโดเมน จำนวนประมาณ 90,000 เซลล์ และใช้กฏทรงมวลและสมดุลพลังงานใน การตรวจสอบความถูกต้องของการคำนวณแต่ละครั้ง

รูปที่ 2 การเปรียบเทียบผลการศึกษาของ Chiu *et al.* กับผลการ คำนวณโดยโปรแกรมทางพลศาสตร์การไหล

4. ผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้สนใจลักษณะการถ่ายโอนความร้อนแบบคอนจู เกตบนบอร์ดที่นำความร้อนได้ในช่วงการพาความร้อนแบบบังคับและ แบบผสม ซึ่งประเด็นที่ได้รับความสนใจในทางปฏิบัติของงานระบาย ความร้อนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ด้วยอากาศได้แก่การเพิ่มขึ้นของ อุณหภูมิอากาศ สัมประสิทธิ์การพาความร้อน และอุณหภูมิสูงสุดของ แหล่งความร้อน

ทำการคำนวณในช่วงเรย์โนลด์นัมเบอร์มีค่า 0.128 $\leq \text{Re} \leq$ 2,561 (โดย Re = 2UH/ν) และอุณหภูมิขาเข้าของอากาศ T_a = 25°C สมบัติของอากาศ k = 0.02551 W/m. K, ρ = 1.184 kg/m³, C_P = 1.007 kJ/kg. K และ μ = 1.849 kg/m. s กำหนดให้ขนาดต่างๆ ของ โดเมนปัญหาในรูปที่ 1 มีค่าดังนี้ H = 1 ซม., I = 30 ซม., t = 0.2 ซม., h = 0.0854 ซม. และ L = 1.162 ซม.

รูปที่ 3-5 แสดงการเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิเพิ่มขึ้น (Temperature rise) คำความร้อนต่อหน่วยพื้นที่ (Surface heatflux) และคำนัสเซลท์นัมเบอร์เฉพาะที่ (Nu = hL/k) ตรงบริเวณรอยต่อ ระหว่างของแข็งกับของไหลที่ Re = 0.128, 12.8 และ 1,280 ตามลำดับ เส้นทางการถ่ายโอนความร้อนจากชิปที่สนใจคือการพา ความร้อนสู่อากาศโดยตรงทางพื้นผิวและการนำความร้อนไปตามบอร์ด แล้วถ่ายโอนสู่อากาศ

ที่ Re =1,280 ในรูปที่ 3 อุณหภูมิของบอร์ดเริ่มมีค่าสูงกว่า อุณหภูมิอากาศขาเข้าตั้งแต่ระยะ x = 0.075 ม. และอุณหภูมิสูงสุดอยู่ ในบริเวณผิวบนของชิปที่ระยะ 0.1 ≤ x ≤ 0.1162 ม. หลังจากนั้นก็จะ ลดลงเรื่อย ๆ จนคงที่ แสดงว่าความร้อนจากชิปมีการถ่ายโอนไปตาม บอร์ดทางด้านหน้าแล้วถ่ายโอนสู่อากาศ ซึ่งสอดคล้องกับกราฟการ เปลี่ยนแปลงของความร้อนต่อหน่วยพื้นที่ในรูปที่ 4 และสังเกตว่าการ เปลี่ยนแปลงความร้อนต่อหน่วยพื้นที่ไปทางด้านหลังของบอร์ดเกิดขึ้น ในระยะสั้น ๆ หลังชิปและระยะหลังจากนั้นก็มีค่าเป็นศูนย์และคงที่จนสุด ปลายของบอร์ด ดังนั้นอุณหภูมิเพิ่มขึ้นทางด้านหลังของบอร์ดจึงไม่ได้ เป็นผลมาจากการพาความร้อนจากบอร์ดสู่อากาศ ซึ่งสอดคล้องกับรูปที่ 5 ที่ค่า Nu ในบริเวณดังกล่าวมีค่าเป็นศูนย์

ที่ Re =128 อุณหภูมิเพิ่มขึ้นและค่าความร้อนต่อหน่วยพื้นที่ บริเวณผิวบนของซิปมีค่าลดลงแต่บริเวณรอบ ๆ ชิปมีค่าสูงขึ้น เนื่องจาก ความเร็วอากาศมีการลดลง การระบายความร้อนด้วยการพาแบบบังคับ ต่ำลง ดังนั้นการถ่ายโอนความร้อนโดยการนำความร้อนในบอร์ดและใน อากาศจึงมีมากขึ้น ส่งผลให้ค่าความร้อนต่อหน่วยพื้นที่และอุณหภูมิมี การกระจายตัวออกไปที่ในระยะที่กว้างขึ้นซึ่งจะเห็นในบอร์ดทางด้าน หน้าได้ชัดกว่าบอร์ดทางด้านหลัง

ที่ Re =12.8 เมื่อเปรียบเทียบกับ 2 กรณีแรกแล้วการเปลี่ยนแปลง ของค่าความร้อนต่อหน่วยพื้นที่บริเวณบอร์ดทางด้านหน้าของชิปมีค่า สูงที่สุดและมีค่าต่ำสุดในบริเวณผิวบนของชิปและบอร์ดทางด้านหลัง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความร้อนถ่ายโอนไปตามบอร์ดทางด้านหน้าได้ง่าย กว่าบอร์ดทางด้านหลัง ซึ่งสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของค่า Nu และสังเกตได้ว่ามีค่า Nu ติดลบในบริเวณบอร์ดทางด้านหลังซึ่ง หมายถึงอากาศที่ร้อนกว่ามีการถ่ายโอนความร้อนไปสู่บอร์ดที่เย็นกว่า

สำหรับปัญหาการถ่ายโอนความร้อนที่ไม่คิดผลของการคอนจูเกต โดยทั่วไปแล้วพิจารณาให้ช่วงการไหลที่ Re/Gr⁰⁵ < 1 เป็นการพาแบบ อิสระ (โดย Gr = g $\beta\Delta$ TL³/V² และ $\overline{\mathrm{Nu}} = \overline{\mathrm{hL}}/\mathrm{k_s}$) และการแบ่งช่วง ของการพาความร้อนทำได้โดยการใช้ 5 % deviation rule by Sparrow [8] โดยพลอตค่า $\overline{\mathrm{Nu}}$ ที่การไหลค่าต่างๆ

ความสัมพันธ์ระหว่างค่านัสเซลท์นัมเบอร์เฉลี่ยบนผิวชิป (Nu) กับค่า Re/Gr^{0.5} แสดงในรูปที่ 6 ซึ่งมีเปรียบเทียบผลที่ได้จากการ คำนวณและกราฟที่ได้จากสหสัมพันธ์ในสมการ (6) ซึ่งการวิเคราะห์หา สหสัมพันธ์ทำโดยการวิเคราะห์ความถดถอยแบบไม่เป็นเชิงเส้นโดยค่า ความคลาดเคลื่อนระหว่างข้อมูลและสหสัมพันธ์มีค่าไม่เกิน 1% และ ค่า Nu มีค่าเข้าใกล้ศูนย์เมื่อ Re/Gr^{0.5} มีค่าต่ำกว่า 1 และความชันของ กราฟมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อ Nu มีค่ามากขึ้นเมื่อ Re/Gr^{0.5} มีค่ามาก ขึ้น

$$\overline{\mathrm{Nu}} = (0.0556 + 60.152 \cdot \frac{\mathrm{Re}}{\mathrm{Gr}^{0.5}})^{0.374}$$
 (6)

รูปที่ 3 การเปลี่ยนแปลงของอุณหภูมิเพิ่มขึ้นตรงบริเวณรอยต่อระหว่างของแข็งและของไหลที่อุณหภูมิขาเข้า T_a =25°C

รูปที่ 4 การเปลี่ยนแปลงของค่าฮีทฟลักซ์ตรงบริเวณรอยต่อระหว่างของแข็งและของไหลที่อุณหภูมิขาเข้า T_a =25°C

รูปที่ 5 การเปลี่ยนแปลงของค่า Nu ตรงบริเวณรอยต่อระหว่างของแข็งและของไหลที่อุณหภูมิขาเข้า T_a =25°C

รูปที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างค่า $\overline{\mathrm{Nu}}$ บนผิวชิปกับ $\mathrm{Re}/\mathrm{Gr}^{0.5}$ ที่อุณหภูมิขาเข้าของอากาศ Ta = 25 °C

รูปที่ 7-9 แสดงคอนทัวร์ของความเร็วในแกน x ที่ Re = 0.128, 12.8 และ 1,280 ตามลำดับ รูปที่ 7 และ 8 ลำการไหลมีลักษณะคงที่ ขนานไปตามทิศทางของการไหลเป็นผลของการไหลในช่วงพาความ ร้อนแบบบังคับ รูปที่ 9 ความเร็วมีค่าติดลบใน 2 บริเวณคือทางออก ของช่องขนาน (ด้านติดกับผนังล่าง) และบริเวณใกล้ ๆผนังด้านบนใน ระยะก่อนจะถึงชิป ซึ่งจะสังเกตเห็นลักษณะเป็นเซลล์ของการไหลที่ หมุนวนจำนวน 2 เซลล์ ลำการไหลมีทิศทางเบี่ยงขึ้นไปทางด้านบนและ ไหลออกในด้านที่ติดกับผนังด้านบนซึ่งเป็นผลมาจากแรงลอยตัวเริ่มมี ผลมากขึ้นของการไหลในช่วงการพาความร้อนแบบผสม

รูปที่ 7 แสดงคอนทัวร์ของความเร็ว Re = 1,280

รูปที่ 8 แสดงคอนทัวร์ของความเร็ว Re = 128

รูปที่ 9 แสดงคอนทัวร์ของความเร็ว Re = 12.8

5. สรุป

รายงานฉบับนี้เป็นการศึกษาปัญหาใน 2 มิติของการถ่ายโอนความ ร้อนแบบคอนจูเกตจากซิปเดี่ยวที่อยู่ในช่องขนานโดยแผ่นล่างคือ บอร์ดที่นำความร้อนได้ในช่วงการไหลแบบราบเรียบ ผลจากการ คำนวณโดยโปรแกรมทางพลศาสตร์ของไหลแสดงกราฟของการ จำลองแบบการไหลและการถ่ายโอนความร้อนในช่วง 0.128 $\leq$ Re $\leq$ 2,561 ซึ่งได้ทำการสังเกตพฤติกรรมของอุณหภูมิเพิ่มขึ้น ความ ร้อนต่อหน่วยพื้นที่ และค่านัสเซลท์นัมเบอร์ซึ่งมีการกระจายตัวอย่าง ไม่สม่ำเสมอตรงบริเวณรอยต่อระหว่างของแข็งกับของไหลโดย ขึ้นอยู่กับการไหลและสามารถประมาณช่วงการพาความร้อนแบบ บังคับและการท่ายโอนความร้อนนำเสนอโดยความสัมพันธ์ของการ ไหลและการถ่ายโอนความร้อนนำเสนอโดยความสัมพันธ์ของตัวแปร ไร้มิตินัสเซลท์นัมเบอร์ เรย์โนลด์นัมเบอร์และแกรชอฟนัมเบอร์

6. เอกสารอ้างอิง

- Sugavanam, R., Ortega, A. and Choi, C. Y., 1995, "A Numerical Investigation of Conjugate Heat Transfer from a Flush Heat Source on a Conductive Board in Laminar Channel Flow," *Int. J. Heat and Mass Transfer*, Vol.38, pp. 2969-2984.
- Korski, M. A. and Plumb, O. A., 1992, "Conjugate heat transfer from an isolated heat source in a plane wall," in ASME HTD-210, Fundamentals of Forced Convection Heat Transfer (M. A. Ebadian and P. H. Oosthuizen), NY:ASME, pp.99-105.
- Choi, C.Y., Kim, S. J., and Ortega, A., 1994, "Effects of Substrate Conductivity on Convective Cooling of Electronic Component," *Trans. Of ASME*, Vol.116, pp. 198-205.
- Ortega, A., 1996, "Conjugate Heat Transfer in Forced Air Cooling of Electronic Equipments," in *Air cooling Technology for Electronic Equipments* (J. K. Kim and S. W. Lee, eds.), Boca Raton, FL:CRC Press, pp.103-171.
- Nigen, J.S. and Amon, C.H., 1995, "Effect of material composition and localized heat generation on timedependent conjugate heat transport," *Int. J. Heat and Mass Transfer*, Vol. 38, pp.1565-1576.
- Park, S. H., Kim, K. H., Hong, T., and Nakayama, W., 1999, "Conjugate Heat Transfer from a Surface-Mounted Heat Source Through the Plate Substrate," *Inter.Pack.*
- Chiu, W. K. S., Richards, C. J., and Jaluria, Y., 2001, "Experimental and Numerical Study of Conjugate Heat Transfer in a Horizontal Channel Heated from Below," *Trans. Of ASME*, Vol.123, pp. 688-697.

 Choi, C.Y., and Kim, S. J., 1996, "Conjugate mixed convection in a channel : modified five percent deviation rule," *Int. J. Heat and Mass Transfer*, Vol. 39, pp.1223-1234.